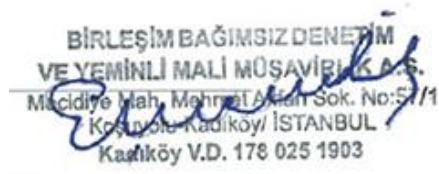

BİRLEŞİM BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

2013 YILI ŞEFFAFLIK RAPORU

Bu rapor “Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu” tarafından 26 Aralık 2012 tarih ve 28509 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan ‘Bağımsız Denetim Yönetmeliği’nin 36. Maddesi uyarınca hazırlanmış ve şirketimiz internet sitesinde (www.bbdenetim.com) ilan edilmiştir.

Birleşim Bağımsız Denetim Ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

Ergun ŞENLİK
Sorumlu Ortak Baş Denetçi
Yönetim Kurulu Başkanı

(İstanbul, 28.03.2014)

İÇİNDEKİLER

1. Hukuki Yapı Ve Ortaklar Hakkında Açıklama
2. İçinde Yer Alınan Denetim Ağının Hukuki Ve Yapısal Özelliklerine İlişkin Açıklama
3. Kilit Yöneticiler Ve Sorumlu Denetçiler Hakkında Açıklama
4. İlişkili Denetim Kuruluşları Ve Diğer İşletmelere Ve Bu İlişkilerin Mahiyetine İlişkin Açıklama
5. Organizasyon Yapısı Hakkında Açıklama
6. Kalite Güvence Sistemi İncelemesinin En Son Ne Zaman Yapıldığına Dair Bilgi
7. Önceki Yıllarda Denetim Hizmeti Verdiği Kayıtların Listesi
8. Denetçilerinin Sürekli Eğitimine Yönelik İzlenen Politikalar Hakkında Açıklama
9. Bağımsızlıkla İlgili Uygulamalarına İlişkin, Bağımsızlık İlkesine Uyumun Gözden Geçirilmiş Olduğunu Da Teyit Eden Açıklama
10. Toplam Gelirlerin Finansal Tablo Denetimi, Diğer Denetimler Ve Denetim Dışı Hizmetler İtibarıyla Dağılımı Gibi Denetim Faaliyetinin Ağırlığını Gösteren Finansal Bilgiler
11. Sorumlu Denetçilerin Ücretlendirilme Esaslarına İlişkin Bilgiler
12. Kalite Kontrol Sisteminin Tanıtımı Ve Bu Sistemin Etkin Olarak Çalıştığına Dair Denetim Kuruluşu Yönetiminin Beyanı

1- HUKUKİ YAPI VE ORTAKLAR HAKKINDA AÇIKLAMA

Birleşim Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş. 2000 yılında İstanbul'da kurulmuş olup, 2013 yılında İstanbul'daki merkez ofisinde faaliyet göstermektedir.

Şirketimiz bağımsız denetime ve bununla birlikte 3568 sayılı Kanun kapsamındaki mesleki alana münhasır olarak anonim şirket olarak kurulmuş olup şirket paylarının tamamı nama yazılıdır. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu'nun 64445614/110.01.03 sayılı yazısına istinaden daha önce Sermaye Piyasası Kurulu, BDDK, EPDK ve Sigorta Murakebe Kurulundan almış olduğumuz denetim faaliyetlerine ilişkin yetki belgeleri kapsamında, 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin Geçici 2 inci maddesi uyarınca 01/01/2014 tarihinden önce başlayan hesap dönemine ilişkin, sermaye piyasasında, enerji piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunma yetkisi verilmiştir.

Birleşim Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.'nin ortakları ve yönetim kurulu üyeleri ve mesleki ünvanları aşağıdaki gibidir. Şirket sermayesinin ve oy haklarının yarısından fazlası sorumlu ortak denetçilere ait olup ortaklarımızın tamamı meslek mensubundan oluşmaktadır.

Adı Soyadı	Mesleki Ünvanı	Ruhsat No	Şirketteki Ünvanı	Sermaye Payı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Ergun ŞENLİK	YMM	34100697	Sorumlu Ortak Başdenetçi	99.925,00	49,97
Coşkun UYGUR	YMM	34101037	Sorumlu Ortak Başdenetçi	65.000,00	32,50
Naci KESKİN	YMM	01101988	Başdenetçi	10.000,00	5,00
Hüseyin DİKİCİ	YMM	34103024	Başdenetçi	10.000,00	5,00
Murat YILMAZSOY	YMM	34104505	Ortak	10.000,00	5,00
Miktat KESKİN	YMM	01101645	Kıdemli Denetçi	5.000,00	2,50
Orhan İYİLER	YMM	34101601	Başdenetçi	25,00	,01
Oktay Halil AKYAVAŞ	YMM	34102281	Sorumlu Ortak Başdenetçi	25,00	,01
Hikmet KABUK	YMM	34103636	Denetçi	25,00	,01
Toplam Sermaye				200.000,00 TL	%100

2- İÇİNDE YER ALINAN DENETİM AĞININ HUKUKİ VE YAPISAL ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

BİRLEŞİM'in üyesi bulunduğu Hazlems Fenton, İngiltere'nin önemli danışmanlık şirketlerinden biridir.

3- KİLİT YÖNETİCİLER VE SORUMLU DENETÇİLER HAKKINDA AÇIKLAMA

Şirketimizde 9 adet ortak olup bunların 3 adedi sorumlu ortak baş denetçidir. Sorumlu ortak baş denetçilerimizin detayı aşağıdaki gibidir.

SORUMLU ORTAK BAŞDENETÇİ	Sayı No	TCKNO	Bağımsız Denetim Lisans No	SMMM/YMM Ruhsat No	Adı	Soyadı	Unvanı
	1	24767027612	800683	- / 34100697	Ergun	ŞENLİK	YMM
	2	47944143264	800676	- / 34101037	Coşkun	UYGUR	YMM
	3	53977139846		- / 34102281	Oktay Halil	AKYAVAŞ	YMM

Şirketimizde 3 adet baş denetçi olup detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

BAŞDENETÇİ	Sayı No	TCKNO	Bağımsız Denetim Lisans No	SMMM/YMM Ruhsat No	Adı	Soyadı	Unvanı
	1	38399203276	800427	- / 34103024	Hüseyin	DİKİCİ	YMM
	2	17620168270		- / 01101988	Naci	KESKİN	YMM
	3	44809404362		- / 34101601	Orhan	İYİLER	YMM

4- İLİŞKİLİ DENETİM KURULUŞLARI VE DİĞER İŞLETMELERE VE BU İLİŞKİLERİN MAHİYETİNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

Şirketimizin ilişkili denetim kuruluşu ve diğer işletmesi bulunmamaktadır.

5- ORGANİZASYON YAPISI HAKKINDA AÇIKLAMA

BİRLEŞİM olarak verilen bağımsız denetim hizmetleri 31.12.2013 tarihi itibarıyla 3 Sorumlu Ortak başdenetçi, 3 Başdenetçi, 2 Kıdemli Denetçi, 4 Denetçi, 2 Denetçi Yardımcısı tarafından yürütülmektedir. Şirketimiz tarafından 2013 yılında Sigorta, Rasürans ve Emeklilik şirketleri nezdinde bağımsız denetim hizmeti gerçekleştirilmemiştir. Denetim ekipleri; bilgi işlem, idari işler, insan kaynakları, muhasebe ve kalite kontrol vb. alt ekiplerle desteklenmektedir. Özet organizasyon şeması aşağıdaki gibidir.

6- KALİTE GÜVENCE SİSTEMİ İNCELEMESİNİN EN SON NE ZAMAN YAPILDIĞINA DAİR BİLGİ

Kalite güvencesi sisteminin gözden geçirilmesine ilişkin politika ve uygulamalar çerçevesinde 2013 yılı içerisinde bağımsız denetime tabi tutulan şirketlerde kalite güvence sisteminden sorumlu baş denetçilerce oluşturulan komite tarafından;

- Bağımsızlık ilkelerine uyum,
- Yapılan denetimlerde harcanan saatlerin yeterliliği,
- Tahsis edilen kaynakların nitelik ve niceliği ile ödenen denetim ücretinin karşılaştırılması,
- Uzman şirket ortakları ve ekiplerinin projelerde ne ölçüde yer aldığı,
- Gerekli görüldüğü durumlarda uzman teknik elemanların görüşlerine başvurulup başvurulmadığı,
- Yapılan denetimlerin Uluslararası Denetim Standartlarına uygun olarak yapılıp yapılmadığı,
- Uluslararası Denetim Standartlarına uygun olarak dökümante edilip edilmediği hususlarında kontroller yapılmıştır.

Gerekli olduğu hallerde örnekleme yöntemi ile seçilerek yapılan değerlendirme sonucunda;

- Bağımsızlık ilkelerine ödünsüz olarak uyulduğu ve bu uyum konusunda mesleki özen ve titizlik çerçevesinde denetim dosyalarında tüm gerekli teyid ve bildirimlerin yer aldığı gözlemlenmiştir.
- Yapılan denetimlerde harcanan saatlerin yeterliliği denetlenen Şirketlerin faaliyetleri de göz önünde alınarak değerlendirilmiş, istisnai bir hususa rastlanmamıştır.
- Tahsis edilen kaynakların nitelik ve niceliği ile ödenen denetim ücretinin karşılaştırılmış, mesleki rayiçler çerçevesinde istisnai bir hususa rastlanmamıştır.
- Konularında uzmanlaşmış şirket ortakları ve ekiplerinin banka denetimlerinde yeterli ölçüde yer almadığı konusunda bir tespit bulunmamıştır.
- Gerekli görüldüğü durumlarda uzman teknik elemanlarının görüşlerine başvurulduğu gözlemlenmiştir.
- Yapılan denetimlerin Uluslararası Denetim Standartlarına uygun olarak yapılıp yapılmadığı ve dökümante edilip edilmediği konusunda 2013 yılına ilişkin yapılan denetimlerin planlama ve denetim stratejisi dokümantasyonu bazı denetim dosyaları seçilerek test edilmiş, problemler bir husus tespit edilememiştir.

Kalite güvence politika ve uygulamaları Şirketimiz Kalite Yönetimi tarafından belirli bir plan dâhilinde 2013 yılı içerisinde test edilmiştir.

- Sorumlu ortaklarının görevlendirilmesi,
- İş etiği ve bağımsızlık kuralları,
- İşin kabulü ve sürekliliği ile ilgili uygulamalar,
- İnsan Kaynakları yönetimi,
- Denetim ekibinin oluşturulması ile ilgili uygulamalar,
- Denetim işinin kalitesinin sağlanması ile ilgili uygulamalar,
- Belgelendirme / Çalışma Kâğıtları ile ilgili uygulamalar,
- Gözden geçirme ile ilgili politikalar,

7- ÖNCEKİ YILLARDA DENETİM HİZMETİ VERDİĞİ KAYIK'LERİN LİSTESİ

SPK DENETİMLERİ	
Arat Tekstil San. Ve Tic. A.Ş.	2007, 2008, 2009, 2010
Net Turizm Ticaret Ve Sanayi A.Ş.	2013
Net Holding A.Ş.	2013
Menderes Tekstil Sanayi Ve Ticaret A.Ş.	2013
Merit Turizm Yatırım Ve İşletme A.Ş.	2013

a) Arat Tekstil San. Ve Tic. A.Ş. 2007, 2008, 2009, 2010 yılları bağımsız denetimi

2007, 2008, 2009, 2010 yılı denetimi	
Görevli Denetçinin Adı Soyadı	Ünvanı
Ergun ŞENLİK	Sor.Ortak Baş Denetçi
Oktay Halil AKYAVAŞ	Sor.Ortak Baş Denetçi(Yedek)
Coşkun UYGUR	Kıdemli Denetçi
Miklat KESKİN	Kıdemli Denetçi(Yedek)
Melike ONAN	Denetçi
Hikmet KABUK	Denetçi (Yedek)
Canan Özge ŞENLİK	Denetçi Yardımcısı
Taner ŞEN	Denetçi Yardımcısı (Yedek)

b) Net Turizm Ticaret Ve Sanayi A.Ş.

2013 yılı denetimi	
Görevli Denetçinin Adı Soyadı	Ünvanı
Ergun Şenlik	Sor.Ortak Baş Denetçi
Coşkun Uygur	Sor.Ortak Baş Denetçi(Yedek)
Hüseyin Dikici	Kıdemli Denetçi
Miklat Keskin	Kıdemli Denetçi(Yedek)
Melike Onan	Denetçi
Hanife Özkan	Denetçi (Yedek)
C. Özge Şenlik Turgut	Denetçi Yardımcısı
Z. Hande Şenlik	Denetçi Yardımcısı (Yedek)

c) Net Holding A.Ş.

2013 yılı denetimi	
Görevli Denetçinin Adı Soyadı	Ünvanı
Ergun Şenlik	Sor.Ortak Baş Denetçi
Coşkun Uygur	Sor.Ortak Baş Denetçi(Yedek)
Hüseyin Dikici	Kıdemli Denetçi
Miklat Keskin	Kıdemli Denetçi(Yedek)
Melike Onan	Denetçi
Hanife Özkan	Denetçi (Yedek)
C. Özge Şenlik Turgut	Denetçi Yardımcısı
Z. Hande Şenlik	Denetçi Yardımcısı (Yedek)

d) Menderes Tekstil Sanayi Ve Ticaret A.Ş.

2013 yılı denetimi	
Görevli Denetçinin Adı Soyadı	Ünvanı
Ergun Şenlik	Sor.Ortak Baş Denetçi
Coşkun Uygur	Sor.Ortak Baş Denetçi(Yedek)
Hüseyin Dikici	Kıdemli Denetçi
Miktat Keskin	Kıdemli Denetçi(Yedek)
C. Özge Şenlik Turgut	Denetçi
Melike Onan	Denetçi (Yedek)
Taner Şen	Denetçi Yardımcısı
Z. Hande Şenlik	Denetçi Yardımcısı (Yedek)

e) Merit Turizm Yatırım Ve İşletme A.Ş.

2013 yılı denetimi	
Görevli Denetçinin Adı Soyadı	Ünvanı
Ergun Şenlik	Sor.Ortak Baş Denetçi
Coşkun Uygur	Sor.Ortak Baş Denetçi(Yedek)
Hüseyin Dikici	Kıdemli Denetçi
Miktat Keskin	Kıdemli Denetçi(Yedek)
Melike Onan	Denetçi
Hanife Özkan	Denetçi (Yedek)
C. Özge Şenlik Turgut	Denetçi Yardımcısı
Z. Hande Şenlik	Denetçi Yardımcısı (Yedek)

8- DENETÇİLERİNİN SÜREKLİ EĞİTİMİNE YÖNELİK İZLENEN POLİTİKALAR HAKKINDA AÇIKLAMA

BİRLEŞİM, verdiği hizmetlerin ayrılmaz bir parçası olan bağımsız denetim personelinin kişisel ve mesleki gelişimini yakından takip etmektedir. BİRLEŞİM bünyesinde personele verilen eğitim 3 aşamada gerçekleştirilmektedir.

a) İşe Alım Aşaması

İşe alım aşamasından başlayarak personel Şirket kuralları ve politikaları ile ilgili olarak bir haftalık bir intibak süresine tabi tutulmaktadır. Bu intibak süresini takiben personelin seviyesine, kıdemine ve mesleki bilgisine bağlı olarak 2 ila 8 hafta arasında değişen sürelerde eğitim verilmektedir. Bu eğitimlerde bağımsız denetim, etik değerler, uluslararası denetim standartları, vergi hukuku gibi konularda bilgi verilmektedir. Yine bu aşamada Şirket'in kullandığı denetim metodolojisi, denetim prosedürleri, kullanılan denetim programı konusunda personelimiz bilgilendirilmektedir.

b) Hizmet İçi Eğitim

İşe alım aşamasından itibaren bağımsız denetim personelinin mesleki ve kişisel gelişimi yakından takip edilmektedir. Bu kapsamda önceden belirlenmiş ve ilan edilmiş programlar dâhilinde personel zorunlu hizmet içi eğitime tabi tutulmaktadır. Bu eğitimlerde personelin mesleki bilgisinin artırılması amaçlanmakta ve güncel denetim teknikler hakkında bilgi verilmektedir. Hizmet içi eğitimler eğitim konusuna göre farklı seviyedeki ve kıdemdeki personelin ihtiyaçları çerçevesinde ayrı ayrı organize edilebilmektedir. Hizmet içi eğitimlerde yıllık asgari 200 saat eğitim verilmesi amaçlanmaktadır.

c) Mevzuat Eğitimleri

Bağımsız denetim hizmetleri ile ilgili hususlarda mevzuatta önemli değişiklikler olması durumunda değişen ihtiyaçlara göre organize edilmekte personelin değişikliklere kolay ve hatasız intibakını amaçlanmaktadır.

Mesleki eğitim yanında personelin yabancı dil vb. konularda kendisini geliştirmesi teşvik edilmektedir. Gerek mesleki eğitim gerekse yabancı dil konularında BİRLEŞİM bünyesinde teşvik edici ödüllendirme uygulamaları geliştirilmiştir.

9- BAĞIMSIZLIKLA İLGİLİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN, BAĞIMSIZLIK İLKESİNE UYUMUN GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ OLDUĞUNU DA TEYİT EDEN AÇIKLAMA

Sorumlu ortak baş denetçi, yapılan bağımsız denetimle ilgili olarak bağımsızlığın sağlandığına dair bir sonuca ulaşmak zorundadır. Bu amaçla sorumlu ortak baş denetçi:

- Bağımsız denetim kuruluşundan veya gerekiyorsa Kuruluşun içinde yer aldığı ve lisans anlaşmaları nedeniyle ilişkide bulunduğu diğer bağımsız denetim kuruluşlarının oluşturduğu gruptan gerekli bilgileri alarak bağımsızlığı tehdit eden koşulları ve ilişkileri tespit ederek değerlendirir.
- Denetim Şirketimizde bağımsızlıkla ilgili politika ve usullerine ilişkin tespit edilmiş bir ihlal var ise, bunları değerlendirerek bağımsız denetim çalışmasında bağımsızlığı ortadan kaldıran bir durum olup olmadığını belirler.
- Bağımsızlığı ortadan kaldıran durumları gerekli önlemleri alarak ortadan kaldırır veya kabul edilebilir bir düzeye indirir, çözümlenemeyen konuları bağımsız denetim kuruluşuna bildirir.
- Bağımsızlık ile ilgili konularda varılan sonuçlar ve bu sonuçları destekleyen bağımsız denetim kuruluşu yönetimi ile yapılan tartışmaları yazılı hale getirir.

Sorumlu ortak baş denetçi ortadan kaldırılamayan veya etkisi azaltılamayan bağımsızlığı tehdit eden bir durum tespit ettiğinde, bağımsız denetim kuruluşu ile görüşerek bağımsızlığı tehdit eden faaliyet veya işlemin iptal edilmesi veya bağımsız denetimden çekilmek üzere gerekli süreçlerin başlatılması gibi önlemlerin alınmasını sağlamak ve konuya ilişkin tartışmaları ve ulaşılan sonuçları yazılı hale getirmek zorundadır.

Her yıl gerek çalışanlarımızdan gerekse ortaklarımızdan bağımsızlıklarına ilişkin yazılı teyit alınmaktadır. Bağımsızlığı ortadan kaldıracabilecek durumlar hakkında personele ve ortaklara sürekli bilgilendirme yapılmaktadır. Bağımsızlık İlkesine uyum kalite kontrol birimimiz tarafından sürekli gözden geçirilmektedir.

10-TOPLAM GELİRLERİN FİNANSAL TABLO DENETİMİ, DİĞER DENETİMLER VE DENETİM DIŞI HİZMETLER İTİBARIYLA DAĞILIMI GİBİ DENETİM FAALİYETİNİN AĞIRLIĞINI GÖSTEREN FİNANSAL BİLGİLER

2013 yılında denetim gelirleri toplam gelirler içerisinde % 30'luk paya sahiptir.

	% Dağılım
Bağımsız Denetim	%30
Tam Tasdik	%65
Diğer Denetim Dışı Hizmetler	%5

11- SORUMLU DENETÇİLERİN ÜCRETLENDİRİLME ESASLARINA İLİŞKİN BİLGİLER

Sorumlu denetçiler ücret ve kar payı almaktadırlar.

12- KALİTE KONTROL SİSTEMİNİN TANITIMI VE BU SİSTEMİN ETKİN OLARAK ÇALIŞTIĞINA DAİR DENETİM KURULUŞU YÖNETİMİNİN BEYANI

Denetim Şirketimiz tarafından üstlenilen denetim hizmetlerinin mümkün olan en yüksek kalitede ve en az riskle gerçekleştirilmesini teminen Denetim Şirketimiz bünyesinde Kalite Güvence Sistemi ve Kalite Güvence Sisteminin işleyişinden sorumlu olmak üzere Kalite Güvence Komitesi oluşturulmuştur. Kalite Güvence Komitesinin temel çalışma mantığı, Kalite Güvence Sistemi prosedürlerinin yerine getirilip getirilmediğinin, denetimde fiilen görev almayan diğer sorumlu ortak baş denetçi ve kalite güvence komitesi üyesi tarafından kontrol edilmesidir. Bu çerçevede denetim faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında bu ilkeye uyacak şekilde personel ve zaman planlaması yapılması esastır. Kalite Güvence Sistemi'nin oluşturulması, yazılı hale getirilmesi, bu konudaki gelişmelerin takip edilmesi, personelin eğitilmesi komitenin sorumluluğundadır. Kalite Güvence Komitesi üyeleri bu sorumluluklarını yerine getirebilecek bilgi ve tecrübeye sahiptirler ve kalite kontrol sistemi etkin olarak çalışmaktadır.

Denetlenen şirketlere ait denetim kalite kontrol süreci aşağıdaki ana başlıklar altında detaylı olarak incelenmektedir.

- i) Bağımsızlık
- ii) Etik İlkeler
- iii) Bağımsız Denetim Hizmetinin Üstlenilmesi ve Yürütülmesi
- iv) Bağımsız Denetim Faaliyetinin Yürütülmesi
- v) Bağımsız Denetim Kalitesinin Kontrolü

Kalite güvencesine ilişkin politikalar belirlenirken aşağıdaki hususlar gözönünde bulundurulmaktadır.

i) Bağımsız denetçilerin mesleki sorumluluklarını yerine getirirken bağımsız, dürüst ve tarafsız oldukları, gizlilik ve profesyonel davranış ilkelerine uygun davrandıkları, mesleki yeterlilik, güvenilirlik, özen ve titizliğe sahip oldukları kontrol edilmektedir.

ii) Herhangi bir bağımsız denetim raporuna ilişkin olarak hazırlanmış çalışma kâğıtları ile denetim sonucunu etkileyen bilgileri içeren evrak, yetkili denetim kuruluşu tarafından en az beş yıl süre ile saklanmaktadır.

iii) İstihdam edilecek bağımsız denetçiler mesleki sorumluluklarını yerine getirebilecek niteliklere ve yeterli mesleki bilgi ve eğitime sahip olup, 3568 sayılı Kanuna göre belirlenen sürekli mesleki eğitim de dâhil olmak üzere düzenli ve sürekli olarak hizmet içi eğitime tabi tutulmaktadır.

iv) Bağımsız denetim ekibindeki bağımsız denetçiler, denetim sona erdiğinde sorumlu ortak başdenetçi tarafından görev raporu düzenlenmesi suretiyle değerlendirilmektedir.

v) Meslek ilkelerine ya da yasal düzenlemelere uygunluğu tehlikeye düşürebilecek bir durumun varlığı halinde gerekli bildirimler yapılmaktadır.

Kalite güvence sistemi, bazı denetim dosyalarının seçilerek test edilmesini, uygun denetim standartları ve bağımsızlık ilkelerine uyumu, tahsis edilen kaynakların nitelik ve niceliği ile ödenen denetim ücretinin karşılaştırılmasını içerir. Bu kapsamdaki politika ve uygulamalara ilişkin bilgiler denetim şirketimizin internet sayfasında da bulunmaktadır.

Yapılan bağımsız denetimin kalite kontrolüne ilişkin denetim şirketimizce uyulan ilke, usul ve esaslar aşağıdadır.

A) BAĞIMSIZ DENETİM EKİBİ VE SORUMLULUKLARI

i) Bağımsız Denetim Ekibi

Bağımsız Denetim Ekibi;

- Bağımsız denetim sırasında gerekli kalite kontrol yöntemlerini kullanır,
- Bağımsızlıkla ilgili bağımsız denetim kuruluşunun kalite kontrol sisteminin çalışmasını teminen gerekli bilgileri verir
- Sürekli eğitim, bilgi paylaşımı, yasal ve hukuki düzenlemeler ile Kuruluşun Kalite Kontrol sisteminin gözetimi nedeniyle, aksi iddia edilmedikçe, Kuruluşun sistemine güven duyar.

ii) Bağımsız denetimin kalitesinin sağlanmasında sorumlu ortak baş denetçinin liderlik sorumlulukları

Sorumlu ortak baş denetçi, görevli olduğu her bağımsız denetim işinde, bağımsız denetimin genel kalitesi konusunda sorumludur. Gerek yaptığı işler ve gerekse bağımsız denetim ekibine yaptığı açıklamalar yoluyla bağımsız denetimin her aşamasında diğer bağımsız denetçilere bağımsız denetimin kalitesi konusunda örnek olmak zorundadır.

Yapılan işler ve açıklamalarla ilgili olarak, sorumlu ortak başdenetçi;

- Mesleki standartlara, yasal ve hukuki düzenlemelere uygun iş yapmanın,
- Bağımsız denetim kuruluşunun kalite kontrol politika ve yöntemlerinden gerekli olanları kullanmanın,
- Gerçeği yansıtan bağımsız denetim raporu düzenlemenin,
- Bağımsız denetim yapılırken kalitenin işin özü olduğu hususunun önemini özellikle vurgular.

iii) Etik ilkeler

Sorumlu ortak baş denetçi ekipte yer alan bağımsız denetçilerin etik ilkelere uyumunu gözetir. Temel nitelikteki etik ilkeler aşağıda yer almaktadır.

- Dürüstlük,
- Tarafsızlık,
- Mesleki yeterlik, mesleki özen ve titizlik,
- Güvenilirlik,
- Mesleki davranış.

Sorumlu ortak baş denetçi etik ilkelere uygun olmayan hususların varlığı konusunda dikkatli olmak zorundadır. Bağımsız denetim sırasında diğer ekip üyeleri ve sorumlu ortak baş denetçi gerekli oldukça etik konuları ve bu konulardaki gözlemleri paylaşır. Sorumlu ortak baş denetçi herhangi bir şekilde dikkatine sunulan hususları, bağımsız denetim kuruluşu içindeki diğer bağımsız denetçilerle de tartışarak yapılacak gerekli işlemleri belirler.

Sorumlu ortak baş denetçi ya da gerekli olduğu durumlarda bağımsız denetim ekibinin diğer üyeleri, tespit edilen sorunları ve bunların nasıl çözümlendiği hususunu yazılı hale getirir.

iv) Bağımsızlık

Sorumlu ortak baş denetçi, yapılan bağımsız denetimle ilgili olarak bağımsızlığın sağlandığına dair bir sonuca ulaşmak zorundadır. Bu amaçla sorumlu ortak baş denetçi:

- Bağımsız denetim kuruluşundan veya gerekiyorsa Kuruluşun içinde yer aldığı ve lisans anlaşmaları nedeniyle ilişkide bulunduğu diğer bağımsız denetim kuruluşlarının oluşturduğu gruptan gerekli bilgileri alarak bağımsızlığı tehdit eden koşulları ve ilişkileri tespit ederek değerlendirir.
- Denetim Şirketimizde bağımsızlıkla ilgili politika ve usullerine ilişkin tespit edilmiş bir ihlal var ise, bunları değerlendirerek bağımsız denetim çalışmasında bağımsızlığı ortadan kaldıran bir durum olup olmadığını belirler.
- Bağımsızlığı ortadan kaldıran durumları gerekli önlemleri alarak ortadan kaldırır veya kabul edilebilir bir düzeye indirir, çözümlenemeyen konuları bağımsız denetim kuruluşuna bildirir.
- Bağımsızlık ile ilgili konularda varılan sonuçlar ve bu sonuçları destekleyen bağımsız denetim kuruluşu yönetimi ile yapılan tartışmaları yazılı hale getirir.

Sorumlu ortak baş denetçi ortadan kaldırılamayan veya etkisi azaltılamayan bağımsızlığı tehdit eden bir durum tespit ettiğinde, bağımsız denetim kuruluşu ile görüşerek bağımsızlığı tehdit eden faaliyet veya işlemin iptal edilmesi veya bağımsız denetimden çekilmek üzere gerekli süreçlerin başlatılması gibi önlemlerin alınmasını sağlamak ve konuya ilişkin tartışmaları ve ulaşılan sonuçları yazılı hale getirmek zorundadır.

B) BAĞIMSIZ DENETİM HİZMETİNİN ÜSTLENİLMESİ VE YÜRÜTÜLMESİ

i) Müşteri ile bağımsız denetim ilişkisinin başlatılması, devam ettirilmesi ve özellik arz eden bağımsız denetimler

Sorumlu ortak baş denetçi, müşterinin kabulü, müşteriyle olan ilişkinin devamı ve özellik arz eden bağımsız denetimlerle ilgili gerekli usul ve esasların izlendiğinden emin olmak ve ulaşılan sonuçların yazılı hale getirilmesini sağlar.

Sorumlu ortak baş denetçi müşterinin kabulü ve ilişkinin devamına ilişkin karar sürecini başlatmış olmasa bile, verilen en son kararın uygun olup olmadığını tespit eder.

Bu süreç aşağıdaki hususların göz önünde bulundurulmasını gerektirir;

- İşletme yönetiminde etkin olanlar ve yönetimden sorumlu kişiler ile ana ortakların dürüstlüğü,
- Bağımsız denetim ekibinin işlerin yapılması bakımından yeterliliği ve gerekli zaman ve kaynağa sahip olup olmadığı,
- Bağımsız denetim kuruluşu ve ekibin etik ilkelere uyup uymadığı.

Yukarıda belirtilen hususlarla ilgili bir sorun ortaya çıktığında bağımsız denetim ekibi ihtiyaç duyulduğunda gerekli danışmalarda bulunarak, çözümlenen hususları yazılı hale getirir. Müşteriyle olan bağımsız denetim ilişkisinin devam edip etmeyeceğine karar verilirken, mevcut ve önceki dönemde ortaya çıkan, müşterinin faaliyet alanının bağımsız denetim kuruluşunun yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadığı bir alana kayması gibi önemli hususların varlığı ve bunların etkileri göz önüne alınır. Müşterinin kabulünden sonra, sorumlu ortak baş denetçi işin kabulünü etkileyen bir bilgi edinmişse, bu durumda konuyu derhal bağımsız denetim kuruluşuna taşıyarak Kuruluş tarafından gerekli işlemlerin yapılmasını sağlar.

ii) Bağımsız denetim ekibinin belirlenmesi ve göreve başlaması

Sorumlu ortak başdenetçinin, grup olarak bağımsız denetim ekibinin, uygun yetenek ve yeterlilikte olduğu ve süresi içinde bağımsız denetim standartlarına, yasal ve hukuki düzenlemelere uygun olarak bağımsız denetim işini bitirebileceği ve gerçeği yansıtan bağımsız denetim raporu düzenleyebileceği hususlarında tereddütü bulunmaması gerekir.

Genel olarak bağımsız denetim ekibinden beklenen yetenek ve yeterlilikler;

- Alınan uygun eğitim, bağımsız denetimlere iştirak yolu ile benzeri nitelikte ve zorluktaki bağımsız denetim işini anlamak ve gerçekleştirmek hususunda deneyime,
- Bağımsız denetim standartları ile hukuki ve yasal düzenlemeler konusunda yeterli bilgiye,
- İlgili bilgi teknolojileri dahil uygun düzeyde teknik bilgiye,
- Müşterinin faaliyette bulunduğu sektör hakkında yeterli bilgiye,
- Mesleki karar verme yeteneğine,
- Bağımsız denetim kuruluşunun kalite kontrol politika ve yöntemlerini kavrama yeteneğine sahip olmayı gerektirir.

iii) Bağımsız denetim faaliyetinin yürütülmesi

Sorumlu ortak başdenetçi, bağımsız denetim faaliyetinin bağımsız denetim standartları ile yasal ve hukuki düzenlemelere uygun olarak yapılması sürecinde, yönlendirme, gözetim ve verimlilikle ilgili hususlardan ve bağımsız denetim raporunun gerçeği yansıtacak şekilde hazırlanmasından sorumludur.

Sorumlu ortak baş denetçi bağımsız denetim ekibindeki bağımsız denetçileri aşağıda belirtilen hususlarda bilgilendirerek bağımsız denetim faaliyetini yönetir.

- Ekiptekilerin sorumluluğu,
- İşletme faaliyetlerinin doğası,
- Riskle ilgili hususlar,
- Ortaya çıkabilecek sorunlar,
- Bağımsız denetim işinin yürütülmesiyle ilgili ayrıntılar.

Bağımsız denetim ekibindeki bağımsız denetçilerin sorumluluğu, kendilerine verilen işi objektif bir bakış açısı ve mesleki şüphecilik ve özenle etik ilkeleri gözeterek yapmaktır. Bağımsız denetim ekibindeki kıdemli denetçilere sorular yöneltmeleri beklenir. Bağımsız denetim ekibinde yer alan bağımsız denetçiler de aralarında gereken iletişimi kurarlar. Yapılan bağımsız denetimin amacının ekipte yer alan tüm bağımsız denetçiler tarafından anlaşılması gereklidir.

Bu kapsamda, ekipte yer alan kıdemsizlerin kendilerine verilen işin amacını kavrayabilmeleri için bağımsız denetimin, ekip çalışması ve refakat çalışması şeklinde yürütülmesi gerekir.

Ekibin gözetimi aşağıdaki hususları içerir;

- Bağımsız denetim çalışmasında kaydedilen aşamayı takip etmek,
- Ekip elemanlarının yetenek ve yeterliliklerini göz önüne alarak, işi tamamlamak için sürelerinin yeterli olup olmadığı, verilen talimatları anlama düzeyleri ve işin planlandığı gibi yürütülüp yürütülmediğini tespit etmek,
- Bağımsız denetim sırasında ortaya çıkan hususları önemliliklerini göz önüne alarak saptamak ve planlanmış bağımsız denetim yaklaşımını buna uygun olarak değiştirmek,
- Danışma gerektiren hususları belirlemek, bağımsız denetim sırasında daha kıdemlilerle konuyu görüşmek.

Gözden geçirme sorumluluğu, daha kıdemli ekip üyelerinin daha kıdemsizlerin işlerini incelemeleri temeline dayanır. Bu sorumluluğu yerine getiren bağımsız denetçi, aşağıdaki hususları dikkate alır.

- Bağımsız denetim işinin bağımsız denetim standartlarına, yasal ve hukuki düzenlemelere uygunluğu,
- Önemli konuların daha ayrıntılı incelenmek üzere ortaya konulduğu,
- Gerekli konularda fikir danışıldığı ve ulaşılan sonuçların yazılı hale getirilerek uygulandığı,
- Yapılan işin zamanlama ve içeriğinin gözden geçirildiği,
- Yapılan işin ulaşılan sonuçları desteklediği ve yazılı hale getirildiği,
- Bağımsız denetim kanıtlarının yeterli ve bağımsız denetim raporunu destekleyecek nitelikte olduğu,
- Bağımsız denetim tekniklerinin amaçlarının gerçekleştirildiği

Sorumlu ortak baş denetçinin, bağımsız denetim raporu nihai hale gelmeden bağımsız denetime ilişkin çalışma kâğıtlarını incelemek ve ekiple konuları tartışmak suretiyle varılan sonuçları ve bağımsız denetim raporunu destekleyecek yeterlilikte bağımsız denetim kanıtı toplandığı hususundan emin olması gerekir. Sorumlu ortak baş denetçi bağımsız denetimin çeşitli aşamalarında gerekli gördüğü incelemeleri yapar. Bu durum, bağımsız denetim raporu henüz tamamlanmadan önemli konuların zamanında sorumlu ortak baş denetçinin isteğine uygun olarak çözümlenmesini sağlar. Gözden geçirme, bağımsız denetimin yoruma açık kritik konularını, bağımsız denetim sırasında tespit edilen, özellikle zor ve incelikli alanları, önemli riskleri ve sorumlu ortak baş denetçinin önemli bulunduğu diğer alanları kapsar. Sorumlu ortak baş denetçinin tüm çalışma kâğıtlarını incelemesi gerekmez, ancak yaptığı gözden geçirmenin süre ve kapsamını yazılı hale getirmesi gerekir. Gözden geçirme sırasında bağımsız denetim işinin başka bir sorumlu ortak baş denetçi tarafından devralınması halinde, sorumlu ortak baş denetçinin değişiklik tarihine kadar yapılan tüm işlerin gözden geçirilmesini de yapması gerekir. Söz konusu kontrolün, bağımsız denetimin plan ve programının bağımsız denetim standartları ile hukuki düzenlemelere uygun olarak yapıldığı hususunda yeni sorumlu ortak baş denetçiyi de ikna etmesi gerekir.

Birden çok sorumlu ortak baş denetçinin görev aldığı bağımsız denetimlerde her birinin sorumluluklarının çok iyi tanımlanmış ve ekip tarafından anlaşılması şarttır.

iv) Danışma

Sorumlu ortak baş denetçi;

- Ekipteki bağımsız denetçilerin zor ve hassas konularda gerekli danışma hizmetini aldıklarından emin olmak,
- Bağımsız denetim sırasında gerek ekip içinden gerekse ekip dışından ve bağımsız denetim kuruluşu dışından uygun şekilde, gerekli bilgiye sahip kişilere danışıldığına kanaat getirmek,
- Danışmanın sonucu, içeriği ve kapsamından tatmin olmak ve sonuçları yazılı hale getirerek danışılan kişi ile uzlaşmış olmak,
- Danışılan husus ile ilgili uzlaşılan sonucun uygulamaya geçirilmiş olduğundan emin olmak zorundadır

Teknik, etik veya diğer hususlar üzerinde etkin bir danışma hizmeti alınabilmesi, danışılacak kişilere konuyla ilgili her türlü bilginin verilmesine bağlıdır. Şartlar gerektirdiğinde bağımsız denetim ekibi kuruluş içinden veya dışından gerekli bilgi, deneyim ve kıdeme sahip kişilerden danışma hizmeti alabilir. Danışılarak ulaşılan sonuçlar yazılı hale getirilir ve uygulamaya konulur. Bağımsız denetim kuruluşunun yeterli iç kaynağa sahip olmadığı durumda, mesleki kuruluşlardan, düzenleyici kuruluşlardan ve diğer şirketlerden danışma hizmeti alması mümkündür. Zor ve hassas konular da dâhil olmak üzere, alınan danışma hizmetine ilişkin olarak düzenlenen çalışma kâğıdının içeriği konusunda hem danışan hem de danışılan kişilerin mutabık olması gerekir. Konuyla ilgili çalışma kâğıtlarının, danışma gerektiren konu hakkında ulaşılan sonuçlar ve alınan kararlar ile kararlara esas olan hususları ve uygulama esaslarını içerecek ayrıntıda olması gerekir.

v) Görüşlerdeki farklılıklar

Bağımsız denetim ekibinin içerisinde fikir danışılan taraflar ile veya kontrolör ile sorumlu ortak baş denetçi arasında görüş farklılıkları olduğu takdirde, bağımsız denetim ekibi bu farklılıkları giderebilmek üzere bağımsız denetim kuruluşunun farklı görüşlerin çözümünde uyguladığı politika ve yöntemleri uygular.

Sorumlu ortak baş denetçi, ekip üyelerini gerekli olduğunda bu görüş farklılıklarını kendisine veya diğer ekip üyelerine hiçbir endişe duymadan iletmeleri hususunda bilgilendirir.

vi) Bağımsız denetim kalitesinin kontrolü

İşletmelerin finansal tablolarının bağımsız denetiminde sorumlu ortak baş denetçi,

- Kontrolörün atandığından emin olmak,
- Bağımsız denetim kalitesinin kontrolü aşamasında ortaya çıkanlar dâhil, bağımsız denetim esnasında ortaya çıkan önemli hususları kontrolör ile tartışmak,
- Bağımsız denetim kalitesinin kontrolü tamamlanana kadar bağımsız denetim raporunu bitirmemek

zorundadır.

Bu kontrolün yapıldığı diğer bağımsız denetim işlerinde de sorumlu ortak baş denetçi yukarıda belirtilen hususlara uyar. Böyle bir kontrolün gerekli olmadığı bağımsız denetimin başlangıç aşamalarında da, sorumlu ortak baş denetçinin muhtemel kontrol ihtiyacını fark etme sorumluluğu vardır. Bağımsız denetim kalitesinin kontrolü, ekip tarafından alınan önemli kararlar ile bağımsız denetim raporunun oluşumunda ulaşılan sonuçların objektif bir değerlendirmesi olup, sorumlu ortak baş denetçi ile tartışmayı, bağımsız denetim raporunun uygun olup olmadığı göz önüne alınarak finansal bilgilerin gözden geçirilmesini içerir. Bunun yanı sıra kontrol sırasında seçilen önemli kararlara ilişkin çalışma kâğıtlarının incelemesi de yapılır. Kontrolün kapsamı, bağımsız denetim işinin karmaşıklığına ve bağımsız denetim raporunun gerçeği yansıtmama riskine göre değişir. Kontrolün varlığı sorumlu ortak baş denetçinin sorumluluğunu azaltmaz.

Finansal tabloların bağımsız denetimine ilişkin kontrol aşağıdaki hususları içerir.

- Bağımsız denetim ekibinin özellik arz eden bağımsız denetim işleriyle ilgili olarak bağımsız denetim şirketimizin bağımsızlığı konusundaki değerlendirmeleri,
- Bağımsız denetim sırasında tespit edilen önemli riskler, bağımsız denetim ekibinin değerlendirmeleri ve cevapları da dâhil olmak üzere risk değerlendirmeleri,
- Önemlilik ve önemli riskler konusunda alınan kararlar,
- Görüş farklılıkları nedeniyle danışma gerektiren durumlarda, bu hizmetten yararlanılıp yararlanılmadığı ve ulaşılan sonuçlar,
- Bağımsız denetim sırasında tespit edilen düzeltilmiş ve düzeltilmemiş yanlışlıkların niteliği ve önemi,
- İşletme yönetimine, yönetimden sorumlu kişilere veya diğer düzenleyici otoritelere iletilecek hususlar,
- Gözden geçirme için seçilen çalışma kâğıtlarının önemli kararları ve ulaşılan sonuçları gösterir nitelikte olup olmadığı,
- Bağımsız denetim raporlarının uygunluğu.

Finansal tabloların bağımsız denetiminin kalite kontrolüne ilişkin olarak yukarıda belirtilen hususların tamamı veya bir kısmı, finansal bilgilerin bağımsız denetiminin kalite kontrolüne ilişkin incelemede de aranır.

C) Gözetim

i) Kuruluşun kalite kontrol sisteminin gözetimi

Bağımsız denetim kuruluşları, yaptıkları bağımsız denetimin kalitesinin kontrolünü sağlayacak yeterli, etkin işleyen ve uygulama kolaylığı bulunan politika ve prosedürleri makul bir güvence verecek şekilde sağlayan bir gözetim sistemi kurmak zorundadırlar.

Sorumlu ortak baş denetçi, gözetim sonuçlarını bağımsız denetim kuruluşu tarafından veya lisans anlaşması yaptığı kuruluşun iç sirkülerleriyle belirlenen yöntemlere uygun olarak değerlendirir

Sorumlu ortak baş denetçi;

- Gözetim sonuçlarında yer alan eksikliklerin bağımsız denetimi etkileyip etkilemediğini,
- Bu duruma çözüm için bağımsız denetim kuruluşu tarafından alınan önlemlerin yeterli olup olmadığını değerlendirir.